

Ульяненко Костянтин Володимирович

Інформаційна безпека як фактор формування національної стійкості України

УДК 316.77-049.5:351.746(477)
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-2.23>

Ульяненко Костянтин Володимирович
аспірант кафедри політології
Запорізького національного
університету
вул. Університетська, 66,
Запоріжжя, Україна;
командир батареї
військової частини А1978
(55-ї окремої артилерійської бригади
«Запорізька Січ»),
капітан
вул. Стефанова, 1, Запоріжжя, Україна
ORCID: 0009-0007-4753-3073

У статті досліджується феномен інформаційної безпеки як ключового чинника формування національної стійкості України в умовах гібридної війни. Актуальність проблеми зумовлена масштабним використанням Російською Федерацією інформаційно-психологічних операцій (ІПСО), кампаній дезінформації й маніпулятивних наративів, спрямованих на дестабілізацію внутрішньої ситуації в Україні (підірв довіри до державних інституцій, вплив на суспільну свідомість, політичні процеси тощо). Розгойдування людської психіки, гра на емоціях, почуттях і настроях, дискредитація союзників, «прогнози» розвитку війни та її результатів, воєнно-політичної ситуації у світі та «плани поділу України» з подальшою ліквідацією державності – усе це складники інформаційно-психологічних операцій, якими в умовах збройної експансії росіяни намагаються підірвати бойовий дух українців на четвертому році війни. У контексті повномасштабної війни інформаційна безпека постає не лише як інструмент реагування, а як фундаментальний елемент забезпечення стійкості держави до багатовимірних загроз. Метою статті є аналіз інформаційної безпеки як складника політико-безпекової інфраструктури, що сприяє збереженню національної єдності, ефективності управління, мобілізаційної готовності та вивчення резильєнтності як складової психологічної витривалості суспільства в умовах тривалої війни. У межах дослідження було застосовано низку методів: аналізу, синтезу, індукції, системний підхід, що дозволило об'єктивно оцінити деструктивні впливи на інформаційний простір та потенціал держави до протидії їм. Результати дослідження засвідчують, що інформаційна безпека є не ізольованим технічним напрямом, а комплексним явищем, що охоплює законодавчі, стратегічні, освітні, соціальні та комунікаційні виміри. Вона інтегрується у загальну систему національної стійкості поряд із політичним, економічним, безпековим, соціокультурним компонентом. У статті акцентовано на важливості цілісної системи інформаційної безпеки як чинника посилення національної стійкості, довіри до інституцій та національного спротиву.

Ключові слова: інформаційна безпека, національна стійкість, гібридна війна, інформаційно-психологічні операції (ІПСО), пропаганда, дезінформація, інформаційна політика.

Вступ. В умовах повномасштабного вторгнення Росії в Україну інформаційна сфера стала одним із головних театрів воєнних дій. Гібридна агресія передбачає не лише військову інтервенцію, а й системну роботу з дезорієнтації, розколу та тотальної деморалізації українського суспільства через інформаційні канали. У цьому контексті інформаційна безпека постає не лише як технічна чи комунікаційна категорія, а як фундаментальний чинник формування національної стійкості, що охоплює здатність суспільства адаптуватися, чинити спротив і зберігати цілісність в умовах багатовимірної загрози.

Інформаційно-психологічні операції, які проводять в рамках психологічної війни, котрі розгортаються паралельно з бойовими діями на фронті, нескінченними комбінованими атаками й ударами по густонаселених містах, що призводить до зростання кількості жертв серед цивільних, стають одним із ключових факторів впливу на інформаційну безпеку та національну стійкість України. Інформаційна безпека є однією з гостро актуальних і перспективних сфер наукових досліджень на тлі російської агресії проти України.

У 2010 році в оприлюдненому документі Міністерства оборони Великої Британії «Майбутній характер конфліктів» гібридні загрози визначалися

як застосування державами «одночасно всіх видів війни, включно із сучасною конвенційною зброєю, іррегулярною тактикою, тероризмом і руйнівними злочинними діями для дестабілізації теперішнього порядку» [8]. Реальною відповіддю на гібридні методи ведення воєн стає національна стійкість. Стихийна, свідками якої ми були на початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну, або усвідомлена і цілеспрямована, що закріплюється у нормативно-правових актах та трансформується у стратегію, котра дозволяє випереджати виклики й загрози. Важливим фактором впливу на національну стійкість України ми визначаємо інформаційну безпеку і вважаємо, що це питання потребує детального вивчення в українському науковому дискурсі.

Мета та завдання. Мета наукової розвідки – дослідити феномен інформаційної безпеки як фактор формування національної стійкості України.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань: проаналізувати ключові загрози інформаційній безпеці держави, визначити особливості інформаційно-психологічних операцій та їх вплив на інформаційну безпеку в контексті гібридної агресії РФ, дослідити роль інформаційної безпеки у формуванні й реалізації національної стійкості України.

Методи дослідження. Для виконання завдань було використано систему загальнонаукових та спеціальних наукових методів дослідження, зокрема: методи аналізу, синтезу, індукції, узагальнення, об'єктивності.

Системний підхід дозволив розглядати національну стійкість як багатовимірну структуру, де інформаційна безпека є інтегральним складником, що взаємодіє з іншими сферами (політичною, безпековою, соціальною). Усі методи сприяли об'єктивному висвітленню та комплексному аналізу впливу інформаційної безпеки на формування національної стійкості в Україні.

Результати. Інтенсифікована російська агресія проти України й глибокий внутрішній суспільний розкол обумовлює потребу у науковому пошуку нових відповідей на виклики гібридних загроз, зокрема шляхом осмислення поняття національної стійкості (резильєнтності – від англ. “resilience” – життєстійкість, здатність відновлюватись) та ролі інформаційної безпеки у її формуванні й реалізації.

У політичній науці поняття національної стійкості дедалі частіше використовується для опису здатності держав реагувати на багатовимірні кризи – від воєнних і економічних до інформаційних та екологічних. Йдеться не лише про здатність «вижити», а про спроможність відновлювати минулу форму (дійти до колишньої стабільності), трансформуватися й зберегти ефективність функціонування інституцій (законів, правил, звичаїв, норм) й інститутів (організацій, державних органів).

Національна стійкість розглядається нами як багатовимірна конструкція, що включає:

- політичну стійкість – ефективність функціонування владних інституцій, легітимність режиму, позитивне ставлення, громадянська довіра, визнання авторитету влади та державно-правових інститутів суспільною думкою (у т. ч. міжнародною);

- економічну стійкість – здатність економіки витримувати зовнішні та внутрішні стреси (санкції, дефіцит, інфляцію, девальвацію, брак працівників), створювати нові можливості для виживання та розвитку в умовах тотальної невизначеності, нелінійних і непередбачуваних змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі, забезпечення адекватності розвитку економіки держави вимогам необхідного рівня її обороноздатності;

- безпекову стійкість – постійне посилення обороноздатності, здатність до стратегічного планування і прогнозування, кризового та екстреного реагування;

- інформаційно-комунікаційну стійкість – здатність суспільства протидіяти дезінформації, інформаційним атакам, конспірологічним теоріям, інтерпретаціям, розвивати індивідуальне критичне мислення та вміння аналізувати інформацію, не

піддаватися емоціям, зберігати єдиний національний, стратегічний наратив, на основі якого будується історія, що мотивує людей на подальшу боротьбу і перемогу у війні;

- соціальну та культурну стійкість – згуртованість спільнот, національна ідентичність, солідарність, співпраця, турбота про співгромадян, психологічна витривалість.

Зауважимо, визначені частини конструкції національної стійкості України стають реальними, а не утопічними лише при збалансованій взаємодії держави й громадянського суспільства.

Поняття національної стійкості у політичній науці охоплює спроможність держави та суспільства ефективно реагувати на кризи, зберігаючи функціональність, єдність і легітимність. Інформаційна безпека у цьому контексті розглядається як компонент нематеріальної інфраструктури, який забезпечує когнітивну стійкість й гнучкість, інформаційну грамотність громадян, протидію фейкам, маніпуляціям і пропаганді.

Дослідниця А. Покровська під феноменом національної стійкості визначає «здатність держави у взаємодії з суспільством зберігати стійкість до зовнішніх та внутрішніх агресивних впливів, оперативно реагувати на асиметричні загрози шляхом впровадження змін та адаптації без шкоди для основних цінностей та інституцій суспільства, безперервно функціонувати під час криз, а також відновлюватися після руйнівних наслідків явищ/дій будь-якої природи (самовідновлення)» [4, с. 37].

Відповідно агресивні впливи дослідники С. Пирожков та Н. Хамітов поділяють на економічні, військово-політичні й інформаційно-культурні, які майже завжди є гібридними, виступають у комплексі та мають прихований характер [3]. До цього переліку ми можемо також додати інформаційно-психологічні операції, як один із методів російської пропаганди та гібридної війни, що є фактором впливу на інформаційну безпеку та національну стійкість України, однак це потребує додаткового наукового обґрунтування.

У Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 року, наголошується: «безпека людини – безпека країни». В першому розділі цієї Стратегії «Пріоритети національних інтересів України та забезпечення національної безпеки, цілі та основні напрями державної політики у сфері національної безпеки» стійкість визначається як «здатність суспільства та держави швидко адаптуватися до змін безпекового середовища й підтримувати стаке функціонування, зокрема шляхом мінімізації зовнішніх і внутрішніх уразливостей» [5].

У квітні 2022 року Президія Національної академії наук України затвердила поданий провідними українськими вченими-суспільствознавцями

(філософами, істориками, соціологами, юристами, економістами, політологами, освітянами) проєкт Національної доповіді «Національна стійкість України: стратегія відповіді на виклики та випередження гібридних загроз». В цій стратегії науковці наголошують на обов'язковому розділенні понять національної безпеки й національної стійкості. Оскільки національна безпека концентрується перш за все на мілітарному компоненті, то національна стійкість охоплює протидію загрозам в усіх інших сферах (політичній, економічній, соціальній, культурній, релігійній, екологічній тощо). Її головне завдання – це не пряма боротьба з гібридними викликами, а імплементація стратегій випередження появи цих викликів, формування «національного імунітету» задля створення несприятливого середовища для їх реалізації [2, с. 12].

У сучасному світі гібридна агресія стає ефективним інструментом впливу на громадську думку, політику, економіку, культуру. Починаючи з 2014 року Російська Федерація активно використовує інформаційні гібридні загрози щодо національної безпеки України. Серед них – кампанії дезінформації, маніпуляції в соціальних мережах (боти, тролі, сплановані інформаційні вкиди), інформаційно-психологічні спецоперації, створення та підтримка проросійських наративів у медіа та релігійних середовищах. Ці інструменти спрямовані на поляризацію суспільства, зниження довіри до держави та міжнародних партнерів, формування уявлень про «вину України», «зраду», «втому від війни» та її «безглуздість», «непотрібність спротиву», «марність втрат» тощо. Росія намагається захопити додатково те, що не вдається зробити за допомогою зброї.

Агресор використовує в цих сферах слабкості, недоліки або національні особливості противника, які в мирний час не сприймаються за уразливі зони, що призводить до проблематичності ідентифікації цих загроз та оцінювання ризиків, котрі вони несуть. Так, наприклад, поширення спотвореної інформації, яка має на меті розгортання деструктивних процесів у суспільстві, може трактуватися агресором як забезпечення «свободи слова» та «плюралізму думок». Намагання безпосередньо впливати на громадську думку, поширюючи пропаганду агресора та виправдовуючи його, подається під гаслом «свободи ЗМІ» (для такої діяльності використовуються цілком легальні механізми, які спираються на традиційні демократичні цінності). Пропагандистська машина Кремля невпинно продукує все нові й нові міфи, фейки та маніпуляції абсолютно навколо всього, що відбувається в Україні. Починаючи від абсурдних фейків про «розп'ятого хлопчика» у Слов'янську Донецької області, закінчуючи заявами про «капітуляцію України» й Бучанську різанину, яку нібито влаштували не російські, а українські військові.

Показово, що сьогодні, у розпал військової агресії, ключові наративи російської пропаганди від давніх імперських міфів про «братні народи», «єдину мову», «спільну культуру і церкву» діаметрально протилежно змістилися до переведення українців у статус «нацистів», яких треба фізично знищувати та направлені на маніпуляції про «незаконну мобілізацію», «неоголошену війну», «протиправні дії військовослужбовців ТЦК», «нелегітимність Володимира Зеленського як Президента України», «небажання Києва завершувати війну», «звірства ЗСУ на Курщині» тощо. Україна залишалась і залишається першочерговим об'єктом у фокусі уваги російської пропаганди, яка поширенням спотворених версій подій та фактів, намагається знайти виправдання своїм планам з ліквідації незалежності та суверенітету України. Хоч форми та методи деструктивного впливу Кремля змінюються залежно від розвитку подій, мета як «одноразових інформаційних вкидів», так і довготривалих інформаційно-психологічних операцій, наочна і зрозуміла. Вона полягає у тому, щоб спровокувати суспільно-політичну дестабілізацію в Україні, досягти дезорганізації оборони, зірвати мобілізацію, ускладнити становище Збройних Сил України на полі бою, підірвати авторитет нашої країни в очах міжнародної спільноти, достатньої втомленої від війни, та знизити рівень зовнішньої міжнародної фінансової, військової й гуманітарної допомоги.

В умовах повномасштабного вторгнення РФ національна стійкість стає першочерговою умовою військово-політичної перемоги над агресором, а надалі – існування, розвитку та подальшого утвердження української політичної нації як такої. Зміни у глобальному безпековому середовищі актуалізують питання щодо недосконалості національної безпекової системи, її невідповідності сьогоденню. Швидкість адаптації України до цих змін та її можливостям самостійно протистояти загрозам (особливо гібридного типу) напряду залежить від розбудови національної стійкості.

Свідоме продукування гібридних загроз, створення їх образу у масовій свідомості є однією з інформаційних стратегій і тактик ведення гібридної війни. На четвертому році повномасштабного вторгнення РФ, Україні притаманний вкрай високий рівень ризиків і загроз абсолютно в усіх сферах: не тільки у зовнішній, а й у внутрішній, соціально-економічній і суспільно-політичній, воєнній тощо. Це пов'язано з недостатнім рівнем консолідації суспільства, неефективністю державного управління, зубожінням народу, незавершеністю реформування сектору безпеки й оборони та процесів децентралізації, системних вад національної економіки тощо.

Під час гібридної війни та інформаційного протистояння, інформаційна безпека стає ключовою частиною національної стійкості. Наразі наша дер-

жава разом з усім демократичним світом шукає системні рішення для протидії ворожому маніпулюванню зовнішньою інформацією та втручанням у національний і глобальний інформаційний простір. Регулювання медіапростору на законодавчому рівні, санкції проти російських ЗМІ та соціальних мереж, спростування неправдивої інформації, а також популяризація медіаграмотності є важливими, але недостатніми заходами в нинішніх умовах. Це пов'язано з тим, що шкідливий вплив здійснюється не лише через фейкові новини й відверту дезінформацію, але й через правдиву інформацію, використану для маніпуляції суспільною думкою [1].

Експерти із протидії дезінформації та стратегічних комунікацій Балабан М. й Жуков С. роблять акцент на тому, що серйозна небезпека полягає і в насадженні деструктивних наративів у суспільну свідомість, підступність яких полягає у тому, що для їхньої підтримки можуть використовуватися будь-які дані, зокрема вибірково подані або маніпулятивно інтерпретовані правдиві факти. У результаті особи, які приймають ці наративи, схильні довіряти лише тій інформації, яка відповідає їхнім переконанням, водночас відкидаючи факти, що їм суперечать, незалежно від їхньої правдивості чи намірів. Вони також можуть сприяти розвитку припущень, які викликають недовіру до державних інститутів, офіційних джерел інформації та навіть до співгромадян [1].

Говорячи про гострі й найбільш вагомні загрози в інформаційній сфері України, які без сформованої національної стійкості можуть призвести до катастрофічних наслідків, слід зазначити загрози, спрямовані на антиукраїнське, антидержавницьке виховання людського ресурсу нашої країни. Метою таких інформаційних операцій є відокремлення громадянина від держави, від національних цінностей, традицій, ідей, історії, пам'яті. Народ, який не ототожнює себе з державою, її символами, законами, мовою та культурою, становить набагато більшу загрозу національним інтересам, ніж будь-які зовнішні чинники. Будь-яка влада з гори не може самостійно забезпечити формування національної стійкості, бо її невіддільною частиною в демократичних, розвинених країнах є громадянське суспільство. Приклад України у 2022 році демонстрував феноменальну єдність й опірність суспільства, яке взяло на себе функції держави та забезпечило її стійкість. Однак сьогодні рівень його залученості до системи національної безпеки України абсолютно не відповідає актуальним загрозам. Ми вимушені визнати, що наразі найбільша загроза для України полягає не у тому, що обвалиться фронт, а у тому, щоб вистояв, не зрадив тил. Кремль і досі жадає, щоб українці втратили патріотизм, морально відчувували батьківщину і зраджували свою країну в різних формах:

фізично (незаконно тікали за кордон, ухилялися від мобілізації), інтелектуально (працювали на інші держави) чи культурно (спілкувалися російською, споживали російський контент, ходили до російських храмів). Унаслідок, щоб свідомо меншість «розчинилась» серед аморфного населення, а країна з власною ідентичністю й багатовіковою історією перетворилась на територію.

Гібридна інформаційна кампанія росіян, спрямована на підірив мобілізації в Україні, яка відверто провокує агресію, сіє ворожнечу та розпалює протистояння між цивільними й військовими українцями, яскравий приклад внутрішньої загрози. Вона полягає в антидержавницькій політиці нашого суспільства, з викликами якої доведеться боротися в контексті формування національної стійкості. Антимобілізаційні меседжі, які містять зерно правди, поширюються не лише російською пропагандою, а й українцями, що потрапили під її вплив. Спецслужби Кремля, проводячи психологічні операції, вдало використовують природні людські страхи (страх смерті, страх каліцтва, страх невідомого), а також реальні організаційні недоліки, зловживання та правопорушення посадових осіб.

Особливою частиною антимобілізаційної кампанії стало очорнення військовослужбовців ТЦК, завдяки якій Росія намагається опосередковано дискредитувати Збройні Сили України в цілому. Країна-агресор розуміє, що зрив мобілізації – це найлегший шлях до власної перемоги, тому вона прямо зацікавлена у послабленні обороноздатності України руками самих українців, що їй вдало вдається. Недаремно наприкінці 2023 – на початку 2024 років темпи мобілізації в Україні різко знизилися, порівняно з 2022-им, а «бусифікація» стала словом 2024 року в Україні [6; 7].

Інформаційна безпека є критичним елементом у системі формування національної стійкості України. В умовах гібридної війни вона набуває не лише стратегічного, а й екзистенційного значення. Посилення інформаційної культури, системна державна політика в інформаційній сфері та залучення громадянського суспільства – це ключові умови збереження суверенітету та єдності нації.

Висновки. Національна стійкість – це передумова забезпечення української державності. Вона є стратегією унеможливлення переростання викликів гібридної агресії у загрози, загроз – у кризи, а криз – у катастрофи.

Національна стійкість – це динамічний процес, який залежить від здатності держави та суспільства гнучко реагувати на загрози, не втрачаючи при цьому здатності до стратегічного розвитку.

В умовах війни національна стійкість особливо проявляється через:

- згуртованість громадян;
- адаптивність державного управління;
- здатність до інформаційного спротиву;

– ефективну мобілізацію ресурсів;
– розвиток горизонтальних мереж громадянського суспільства (волонтерський рух, конструктивна самоорганізація).

Інформаційна безпека у цьому контексті є не ізольованим елементом, а системним фактором, що впливає майже на всі рівні національної стійкості України. Вона охоплює комплекс заходів, спрямованих на протидію дезінформації та маніпуляціям громадською думкою, кіберзагрозам, захист інформаційного простору держави, розвиток інформаційної грамотності, взаємодію з міжнародними партнерами у сфері кібербезпеки, обміні розвідданими та технологіями тощо. Все це в умовах сучасної гібридної війни забезпечує стабільність держави, збереження демократичних інститутів, національної ідентичності, що робить інформаційну безпеку не менш важливою, ніж військову чи економічну.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Балабан М., Жуков С. FIMI: уроки трьох років повномасштабної війни в Україні. EU vs Disinfo. URL: <https://euvsdisinfo.eu/ua/fimi>.

2. Національна стійкість України: стратегія відповіді на виклики та випередження гібридних загроз: національна доповідь / ред. кол. Пирожков С., Майборода О., Хамітов Н., Головаха Є., Дембіцький С., Смолій В., Скрипнюк О., Стоєцький С. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ, 2022. 552 с.

3. Пирожков С., Хамітов Н. Національна стійкість заради незалежності і розвитку України. Національна академія педагогічних наук України. URL: https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/2413/.

4. Покровська А. Національна стійкість як основа забезпечення національної безпеки держави. Стратегічне позиціонування України в сучасному міжнародному просторі: матеріали міжнародної науково-теоретичної конференції. Київ, 2018. С. 37.

5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 12.09.2020 №392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>.

6. Страшкул А. Яка демобілізація? В нас окопи пусті. Чи визначить влада чіткі терміни служби. Українська правда. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2025/04/7/7506129/>.

7. Шурмакевич В. Словник «Мислово» обрав словом 2024 року термін «бусифікація». Українська правда. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/slovník-mislovo-ogolosiv-slovo-2024-roku-305767/>.

8. Future character of conflict. A study which seeks to describe what military forces are likely to experience in future conflicts out to 2029. Guidance. Ministry of Defense. 2 February 2010. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/future-character-of-conflict>.

REFERENCES:

1. Balaban M., Zhukov S. (2025) FIMI: uroky trokh rokiv povnomasshtabnoi viiny v Ukraini [What we have learnt about FIMI after three years of full-scale war in Ukraine]. EU vs Disinfo [EU vs Disinfo]. Retrieved from: <https://euvsdisinfo.eu/ua/fimi> (accessed 20 April 2025).

2. Pyrozhkov S., Maiboroda O., Khamitov N., Holovakha Ye., Dembitskyi S., Smolii V., Skrypniuk O., Stoietskyi S. (2022) Natsionalna stiikist Ukrainy: stratehiia vidpovid na vyklyky ta vyperedzhennia hibrydnykh zahroz: natsionalna dopovid [National resilience of Ukraine: hybrid threats challenge response and prevention strategy: national report]. Kyiv: Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine. [in Ukrainian].

3. Pyrozhkov S., Khamitov N. (2021) Natsionalna stiikist zarady nezalezhnosti i rozvytku Ukrainy [National resilience for the independence and development of Ukraine]. Natsionalna akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy [National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine]. Retrieved from: https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/2413/ (accessed 20 April 2025).

4. Pokrovska A. (2018) Natsionalna stiikist yak osnova zabezpechennia natsionalnoi bezpeky derzhavy [National resilience as the basis for ensuring the national security of the state]. Proceedings of the Stratehichne pozytsionuvannia Ukrainy v suchasnomu mizhnarodnomu prostori (Ukraine, Kyiv, October 18, 2018), Kyiv, p. 37.

5. Ukaz Prezydenta Ukrainy (2020) Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 14 veresnia 2020 roku «Pro Stratehiu natsionalnoi bezpeky Ukrainy», redakciya vid 07.01.2025 [Decree of the President of Ukraine On the Decision of the National Security and Defense Council of Ukraine of September 14, 2020 “On the National Security Strategy of Ukraine”, revision on January 7, 2025]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text> (accessed 20 April 2025).

6. Strashkulych A. (2025) Yaka demobilizatsiia? V nas okopy pusti. Chy vyznachyt vlada chitki terminy sluzhby? [What demobilization? Our trenches are empty. Will the authorities establish clear deadlines for military service?]. Ukrainska pravda [Ukrainian truth]. Retrieved from: <https://www.pravda.com.ua/articles/2025/04/7/7506129/> (accessed 15 April 2025).

7. Shurmakevych V. (2025) Slovník «Myslovo» obrav slovom 2024 roku termin «busyfikatsiia» [The «Myslovo» Dictionary of Modern Ukrainian Language and Slang chose the neologism “busification” as the word of the year 2024]. Ukrainska pravda [Ukrainian truth]. Retrieved from: <https://life.pravda.com.ua/society/slovník-mislovo-ogolosiv-slovo-2024-roku-305767/> (accessed 15 April 2025).

8. Guidance. Ministry of Defense (2010) Future character of conflict. A study which seeks to describe what military forces are likely to experience in future conflicts out to 2029. Retrieved from: <https://www.gov.uk/government/publications/future-character-of-conflict> (accessed 15 April 2025).

Information security as a factor in shaping the national resilience of Ukraine

Uliianenko Kostiantyn
Volodymyrovych

Postgraduate Student at the Department
of Political Science
Zaporizhzhia National University
Universytetska str., 66,
Zaporizhzhia, Ukraine;
Battery Commander at Military Unit A1978
(55th Separate Artillery Brigade
"Zaporizka Sich"),
Captain of the Armed Forces of Ukraine
Stefanov str., 1, Zaporizhzhia, Ukraine
ORCID: 0009-0007-4753-3073

This article examines the role of information security as a key factor in shaping Ukraine's national endurance under the conditions of hybrid warfare. The relevance of the problem is underscored by the extensive use of psychological influence operations (psyops), disinformation campaigns, and manipulative narratives by the Russian Federation, all aimed at destabilizing Ukraine's domestic affairs—eroding trust in government institutions, influencing public opinion, and undermining political processes. The erosion of public peace of mind, the manipulation of emotions, beliefs, and intentions, the spread of «predictions» about the course and outcome of the war and global geopolitical shifts, as well as narratives about the disintegration of Ukraine and the elimination of its statehood, represent the core tools of Russia's psychological operations. These operations are designed to undermine Ukrainian morale in the fourth year of full-scale war and amid ongoing Russian military expansion. In this context, information security functions not merely as a reactive tool, but as a fundamental component of the state's capacity to withstand complex, multidimensional threats. The aim of this article is to analyse information security as an element of the political and security infrastructure that supports national unity, effective governance, and societal resilience. Particular attention is given to psychological endurance during prolonged armed conflict. The research employs methods of analysis, synthesis, induction, and a systematic approach, enabling an objective assessment of the destructive influences on the media landscape and the state's ability to counter them. The findings demonstrate that information security is not an isolated technological concern but a multifaceted phenomenon encompassing legislative, strategic, educational, social, and communicative dimensions. It is embedded within the broader system of national endurance, along with political, economic, security, and sociocultural components. This article emphasizes the importance of a comprehensive information security system as a critical factor in reinforcing national resilience, institutional trust, and resistance to external threats.

Key words: information security, national endurance, hybrid warfare, psychological operations (psyops), propaganda, disinformation, information policy.